

Bijlage: voortgang per combitrack

Bangladesh - tuinbouw

Deze combitrack richt zich op Nederlandse oplossingen voor een duurzamere, veiligere, productievere en concurrerendere tuinbouwsector in Bangladesh, met focus op low en mid-tech kassen, inputs, verwerking en opslag. Er is een publiek-privaat zaaizaad partnerschap opgericht met deelname van 15 Nederlandse bedrijven, gericht op het creëren van een gunstiger ondernemingsklimaat. Ook wordt gewerkt aan de invoering van e-certificering om markttoegang te verbeteren. Vier Nederlandse bedrijven en één Nederlandse kennisinstelling zijn begonnen met de bouw van een demonstratiekas in samenwerking met lokale partners. Dit heeft geresulteerd in concrete interesse van Bengaalse partijen in Nederlandse kassen-technologie. Ook is er curriculum ontwikkeld om lokaal mensen op te leiden om te werken in deze kassen en worden trainingen gegeven door o.a. Cordaid. Een belangrijk aandachtspunt is de toegang tot financiering voor lokale partijen om Nederlandse technologie aan te kunnen schaffen.

Bangladesh - circulaire textiel

Deze combitrack versterkt met Nederlandse oplossingen een duurzamere, circulaire en concurrerende textielsector in Bangladesh en leidt, ondanks de complexe context, tot concrete businesskansen en structurele samenwerking tussen 20 bedrijven rond recycling, traceerbaarheid en schone productie. Voortkomend uit de twee handelsmissies georganiseerd in 2025, worden er komend jaar diverse pilots gestart met Nederlandse technologieën. Samenwerking tussen de Nederlandse en Bengaalse overheid is verder geconcretiseerd tot een vijftal onderwerpen tijdens een zgn. "policy hackathon". Ook is er een curriculum ontwikkeld op circulair textiel zodat er een betere match kan komen met (toekomstig) personeel en hebben meer dan 100 studenten gewerkt aan verschillende prototypes voor circulaire oplossingen, waarvan vier prototypes op dit moment verder worden uitgewerkt.

Colombia - tuinbouw

De track stimuleert klimaatbestendige, duurzamere agrovoedingssystemen en waardeketens (avocado's en koffie), van producenten tot eindmarkten. Invest International ondersteunt bijv. Coffee Quest met werkkapitaal voor hun activiteiten. The Coffee Quest werkt samen met 26.000 boerenfamilies, onder andere in Colombia, Brazilië en Oeganda, en pioniert met een toekomst waarin koffie harmonieus samengaat met mensen en de planeet. Belangrijke thema's zijn het terugdringen van ontbossing en waterverbruik. Er wordt verkend hoe Nederlandse bedrijven hun (digitale) technologieën kunnen verkopen om boeren onafhankelijk en datagedreven te adviseren over duurzame koffie- en avocadoproductie, wat op termijn commerciële toepassings- en opschalingsmogelijkheden kan bieden. Hiertoe wordt onder andere een modelboerderij opgezet.

Colombia - waterbeheer

De combitrack is gericht op vermindering van de gevolgen van klimaatverandering voor de stad Cartagena, het creëren en veiligstellen van banen en het genereren van *business cases* voor de Nederlandse sector. De focus ligt op afvalwaterzuivering, drinkwaterproductie en monitoring van waterdata. Er worden samenwerkingen tussen de lokale overheid en verschillende Nederlandse bedrijven verkend op het gebied van drinkwatervoorziening en innovatieve oplossingen voor water- en kanaalreiniging.

Egypte - klimaat en waterslimme landbouw

Deze track bevordert klimaat- en waterbewuste land- en glastuinbouw door het verbeteren van ecologische en financiële duurzaamheid en voedselproductie (uien, aardappelen, tomaten, fruit) voor lokale en internationale markten. Via meerdere door RVO ondersteunde bedrijvenclusters (citrus, bedekte teelt en open teelt) worden ca. 15 Nederlandse bedrijven gepositioneerd,

Nederlandse technologieën gedemonstreerd en lokale boeren en belangengroepen getraind. Er is een zaad hub opgericht in samenwerking met de Egyptische overheid om oplossingen te bieden voor plantenrassenbescherming en intellectuele eigendomsrechten. Ook wordt een groep kleine en middelgrote Egyptische landbouwbedrijven ondersteund door de ngo CARE om te groeien, via begeleiding op het vlak van financiering en klimaatslimme oplossingen. Dit zijn potentieel interessante zakenpartners voor Nederlandse bedrijven. Daarnaast is er een samenwerking tussen Dutch Greenhouse Delta (DGD), RVO en Invest International om internationale tuinbouwprojecten te versnellen door krachten te bundelen op het gebied van ecosysteemontwikkeling, financiering en innovatie.

Ghana - tuinbouw

De track stimuleert duurzame tuinbouw door het demonstreren van Nederlandse oplossingen (hybride zaden, bodemverbetering en waterefficiëntie), het versterken van het lokale tuinbouwonderwijs en capaciteitsopbouw. Er is aanzienlijke inkomensgroei (102%) gegenereerd voor deelnemende boeren. Meer dan 400 jeugdbanen zijn gecreëerd. Er wordt geïnvesteerd door Nederlandse zaadbedrijven in een zaadkwekerij. Kasuitbreiding wordt gefinancierd via Invest International.

Ghana - cacao

De track bevordert een winstgevende, duurzame en ontbossings- en kinderarbeidsvrije cacaoketen in Ghana, in samenwerking met Nederlandse sectorpartners en technologie. Via een modelboerderij en een leercentrum wordt bijgedragen aan de introductie van regeneratieve en klimaatbestendige teelt en het vergroten van het inkomen van boeren (o.a. via verwaarding van restproducten) met behulp van Nederlandse innovaties. Via deze 'Farm of the Future' demonstreren Nederlandse bedrijven hun eigen technologie en worden boeren getraind. Het doel is om op termijn deze services en technologie te verkopen, via daartoe opgezette 'cocoa hubs'.

India - tuinbouw

In deze combitrack wordt ingezet op duurzamere en productievere beschermde tuinbouw via acht 'Centers of Excellence', waar Nederlandse technologie wordt gedemonstreerd en Nederlandse experts training geven over beheer van water en bodem en (kas)tuinbouwbedrijven. Er is nauwe samenwerking op uitgangsmateriaal voor groenten en fruit, inclusief training op het gebied van virusvrij plantmateriaal en dialoog over samenwerking in de zaaizaadsector in het 'NL-India Seed Secretariat'. Er loopt een programma om Nederlandse bedrijven beter te positioneren in de Indiase markt. Daarnaast doen Invest International en DGD onderzoek naar financieringsoplossingen in India.

India - afvalmanagement

De track stimuleert duurzaam afvalbeheer door middel van Nederlandse oplossingen voor bijvoorbeeld het sorteren en recyclen van afval en het omzetten van afval in energie. Dit heeft geleid tot de bouw van de grootste biogasfabriek van India. Inkomende en uitgaande bezoeken hebben de relaties met de Indiaanse overheid versterkt en geresulteerd in opschalingsmogelijkheden voor deze track. Nederlandse bedrijven hebben tijdens de India Energy Week in begin 2026 deals gesloten. Samen met WASTE NL worden de kansen in plastic recycling verkend en met FNV Mondiaal wordt samengewerkt aan de inclusie van de informele sector.

Indonesië - duurzame lokale voedselsystemen

In de combitrack wordt bijgedragen aan duurzame lokale voedselsystemen in Noord-Sumatra door inzet van Nederlandse oplossingen voor een professionelere, inclusievere, innovatievere en productievere tuinbouwsector. Er zijn twee MoU 's voor samenwerking en investeringen in de landbouwsector getekend die de basis leggen voor verdere samenwerking tussen Nederlandse

bedrijven en Indonesische partners. Er zijn trainingen gestart voor overheids personeel en boeren op het gebied van integrale gebiedsontwikkeling en duurzame tuinbouw, in samenwerking met Nuffic. Ook is in samenwerking met SeedNL, WUR en Nederlandse zadenbedrijven een programma gestart voor het verbeteren van de zadensector in Indonesië. Een belangrijk aandachtspunt blijven de barrières voor markttoegang.

Ivoorkust - cacao

Deze track ondersteunt de ambities van de Ivoiriaanse regering met betrekking tot cacaoverwerking in eigen land, ondersteund door Nederlandse kennis en technologie. Ook wordt gewerkt aan het verwaarden van cacao-reststromen (zoals cacaosap waarvan een drankje wordt gemaakt) met Nederlandse kennis en technologie. Hiertoe zijn meerdere cacao-coöperaties versterkt door Agriterra, zodat deze coöperaties een deel van de cacaoverwerking lokaal kunnen doen. Een cacaosap fabriek en een verwerkingsfabriek zijn in ontwikkeling, verwacht wordt dat de bouw dit jaar start.

Ivoorkust - tuinbouw

De combitrack stimuleert duurzame tuinbouw en voedselzekerheid door het opzetten van opleidings- en incubatiecentra, het demonstreren van duurzame Nederlandse technologieën en het ontwikkelen van de capaciteiten van jonge tuinbouwondernemers. Het eerste demonstratiecentrum is geopend en actief en er wordt samengewerkt met IFAD om dit op te schalen. Naar aanleiding van de tuinbouwmissie in 2025 verwachten verschillende Nederlandse bedrijven nieuwe contracten af te sluiten.

Kenia - Life Sciences & Health

De track is gericht op versterking van het Keniaanse zorgsysteem door middel van Nederlandse (digitale) oplossingen voor betere toegang tot basisgezondheidszorg. Tien Nederlandse zorgpartijen hebben in Kenia hun krachten gebundeld rond *First Thousand Days of Mother and Child*. Ook wordt een bedrijvencluster ondersteund dat via drones medische hulpgoederen kan leveren in slecht begaanbare gebieden. Vierhonderd zorgverleners zijn opgeleid tot sociale ondernemers die via een mini-apotheek hun producten verkopen in plattelandsgemeenschappen. Invest international is een strategisch partnerschap gestart met KCB Bank om op maat gemaakte financiering te kunnen bieden aan Nederlandse ondernemers. Daarnaast is door PharmAccess geïnvesteerd in een haalbaarheidsstudie om moeder en kind gezondheidszorg te verbeteren. Deze studie legt de basis voor opschaling door het hele land. Ook heeft Invest International een deal gesloten met CarePay om het digitale zorgverzekeringsplatform verder op te schalen.

Kenia - agrologistiek

Door verbetering van koelketens over de weg, per spoor en per schip wordt in deze combitrack een duurzame maritieme koelketen voor tuinbouwproducten (bloemen, groenten en fruit) van Mombasa naar de EU/Nederland gefaciliteerd. Verschillende investeringsstappen zijn gezet voor een binnenlandse logistieke hub (containers) en het eerste bloementransport per trein en schip is succesvol gerealiseerd. Dit is een belangrijke mijlpaal om te laten zien dat trein- en zeevervoer een haalbaar, duurzaam en kostenefficiënt alternatief is voor luchtvaart. Met het tekenen van de MoU voor een *Joint Trade Committee* tijdens het staatsbezoek van 2025 is een belangrijk platform in het leven geroepen om handelsbarrières te kunnen aankaarten op het hoogste niveau. Deze combitrack wordt opgeschaald via Global Gateway, waarbij Nederland en de EU (samen met partners als Invest International en Trademark Africa) inzetten op het verbeteren van de koellogistieke infrastructuur en het stroomlijnen van procedures (douane en standaarden).

Marokko - waterslimme tuinbouw

De track zet in op het stimuleren van duurzame waardeketens in de tuinbouw, ondersteund door verbeterd waterbeheer en efficiënt gebruik van waterbronnen. Er zijn twee MoU's ondertekend met de Marokkaanse overheid op het vlak van beroeps- en hoger onderwijsamenwerking, specifiek in de water- en tuinbouwsector. Invest International heeft EUR 2,5 miljoen financiering beschikbaar gesteld voor de bouw van een 60 hectare tomatenkas in Agadir.

Nigeria - off-grid zonne-energie

In deze combitrack wordt de toegang tot off-grid geïntegreerde zonne-energieoplossingen voor de agrovoeding- en gezondheidssector verbeterd met Nederlandse kennis en investeringen. Een online solar-marktplaats is succesvol opgestart waarmee miljoenen euro's aan private financiering zijn opgehaald. Er is een nieuwe technische solar-opleiding ontwikkeld (waarin meer dan 300 trainers zijn opgeleid) die wordt geïmplementeerd in grote delen van Nigeria. Ook zijn missies uitgevoerd gericht op knelpunten op het gebied van douane en financiering en zijn meerdere mini-grids aangelegd door een NL-Nigeriaanse joint venture. Daarnaast hebben meerdere Nederlandse bedrijven contracten binnengehaald.

Nigeria - tuinbouw

In deze track staat bevordering van duurzame tuinbouw in Zuidwest en Midden-Noord Nigeria centraal. Er zijn publiek-private samenwerkingen opgezet met een focus op aardappelen en groenten. Nederlandse zaaizaadbedrijven breiden activiteiten uit, nemen meer mensen aan en zoeken naar meer dealers. Ook is de eerste wetgeving op het gebied van zaaizaad aangenomen en wordt gewerkt aan meer wetgeving en de implementatie hiervan. Hiermee wordt het ondernemingsklimaat versterkt. Zo zitten verschillende aardappelrassen in de fase van registratie, waardoor nieuwe producten verkocht kunnen worden op de lokale markt. De eerste containers met pootaardappelen zijn naar Nigeria verscheept en er wordt geïnvesteerd in proeven in het veld.

Oekraïne - hernieuwbare energie

Er wordt gewerkt aan een reconstructie van het Oekraïense energiesysteem, met een focus op decentrale en *on shore* windenergie (*refurbished* windmolens), zonne-energie en batterij-energieopslagsystemen waarover Nederland unieke expertise in huis heeft. De track is nog in de ontwikkelfase; gezien de uitzonderlijke omstandigheden wordt continu afgewogen wat wel en niet kan.

Senegal - tuinbouw

De track stimuleert duurzame en klimaatvriendelijke groenteteelt en -opslag in de Niayes-regio, met behulp van Nederlandse oplossingen. De focus ligt op het versterken van coöperaties door Agriterra, waarbij Nederlandse technologie en inputs worden geïntroduceerd. Er zijn 300 boeren getraind op onder andere de cultivatie en opslag van uien door middel van Nederlandse technologieën. Meerdere Nederlandse bedrijven hebben nieuwe klanten gevonden in Senegal. Ook wordt ingezet op betere toegang tot markten en toegang tot financiering voor Nederlandse en lokale bedrijven.

Vietnam - aquacultuur

In deze track wordt een duurzame aquacultuur in de Mekongdelta bevorderd, door bij te dragen aan een grotere en groenere productie via o.a. de introductie van op natuur gebaseerde oplossingen. Een omvangrijke 'Dutch Diamond' samenwerking is opgezet met verschillende succesvolle interventies gericht op pangasius en garnalen en het professionaliseren van de aquacultuur-sector in Vietnam. Zo wordt door een cluster van Nederlandse en lokale bedrijven EUR 2,9 miljoen aan privaat kapitaal geïnvesteerd in lokale demonstratieprojecten. Ook werkt een cluster van Nederlandse bedrijven aan het introduceren van betere genetica. Via trainingen en demonstraties zijn al meer dan 750 boeren, trainers en studenten getraind.

Zuid-Afrika en Namibië – groene waterstof

De track stimuleert inclusieve ontwikkeling van duurzame groene waterstofeconomieën in Zuid-Afrika en Namibië met ondersteuning van Nederlandse kennis en technologie. De track is nog volop in ontwikkeling en focust nu, onder andere, op lokale werkgelegenheid en het lokaal ontwikkelen van vaardigheden voor de toepassing van groene waterstof. Nederland staat goed op de kaart. Er zijn 10 Nederlandse bedrijven actief die een goede reputatie hebben opgebouwd. Invest International ondersteunt groene waterstof projecten in Zuid-Afrika via het SA-H2 fonds. Wel heeft de sector het lastig door de nog steeds hoge prijzen van groene waterstof en de afgenomen vraag uit de EU.

Zuid-Afrika – tuinbouw

Nederland ondersteunt Zuid-Afrika in het kader van de *Just Energy Transition* door middel van een klimaatslimme tuinbouw demokas in Grootvlei. Dit omdat de kolencentrale in dit gebied eind van dit decennium sluit. De herbestemming draagt bij aan nieuwe werkgelegenheid in de regio en tegelijkertijd lokale voedselzekerheid. De eerste demonstratie en trainingskas met Nederlandse kennis en technologie is officieel geopend in januari 2026. De trainingen zijn gestart en Invest International is betrokken voor (private) financiering. Deze demokas moet de opmaat vormen naar een agro-hub waar marktontwikkeling, ketenopbouw en investeringen samenkomen.